

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL PASIŪLYMO LAIKINAI ĮVESTI TIESIOGINĮ VALDYMĄ PANEVĖŽIO MIESTO
SAVIVALDYBĖS TERITORIJOJE**

2019-09-25 Nr. NV-2704

Vilnius

Projekto rengėja – Vidaus reikalų ministerija.

Projekto tikslas. Įvertinti susidariusią situaciją Panevėžio miesto savivaldybėje, kurioje iki šiol dar nėra paskirtas Etikos komisijos pirmininkas, nors nuo pirmo naujai išrinktos savivaldybės tarybos posėdžio praėjo daugiau kaip 4 mėnesiai.

Dabartinė situacija. Vietos savivaldos įstatymo 11 str. 6 d. nustato, kad savivaldybės taryba per 2 mėnesius nuo pirmo išrinktos naujos savivaldybės tarybos posėdžio sušaukimo dienos turi paskirti Etikos komisijos pirmininką.

Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo 2 str. 3 d. 3 p. numato, kad tiesioginis valdymas savivaldybės teritorijoje gali būti laikinai įvedamas, jeigu savivaldybės taryba per Vietos savivaldos įstatyme nustatytą laiką nesudaro Vietos savivaldos įstatyme nustatytų savivaldybės tarybos komisijų ir (ar) nepaskiria šių komisijų pirmininkų.

Panevėžio miesto savivaldybėje ilgiau kaip 4 mėnesius nepaskirtas Etikos komisijos pirmininkas.

Projekto esmė. Įvertinus, kad savivaldos teisės įgyvendinimas yra viena iš pamatinių demokratijos vertybių, kad Vietos savivaldos ir Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymuose nustatytas teisinis reguliavimas turi sąlygoti vietos politinių ir ekonominių procesų veiksmingumą ir nepertraukiamumą, taip pat atsižvelgiant į tai, kad **laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimas yra kraštutinė priemonė**, skirta viešiesiems interesams apskritai apsaugoti, ir turi būti neatidėliotinai reikalinga, Vyriausybės pasitarimo protokolo **projektu siūloma šiuo metu neteikti pasiūlymo Seimui įvesti laikiną tiesioginį valdymą** Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje.

Kartu įvertinus, kad Panevėžio miesto savivaldybės taryba nesilaiko Vietos savivaldos įstatymo nuostatų, **siūloma nustatyti vieno mėnesio laikotarpį** (skaičiuojant nuo Vyriausybės pasitarime priimto sprendimo priėmimo) **įstatymo nuostatomis įgyvendinti**. Jei **per mėnesio laikotarpį Panevėžio miesto savivaldybės taryba nepaskirs Etikos komisijos pirmininko**, Vidaus reikalų ministerija parengs teisės aktų projektus dėl pasiūlymo Seimui įvesti laikiną tiesioginį valdymą Panevėžio miesto savivaldybės teritorijoje ir pateiks juos Vyriausybei.

Derinimas. Projektas nederintas su suinteresuotomis institucijomis.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatomis. Projektas Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada. Projekto atsiradimą lėmė ilgiau kaip 2 mėnesius nepaskiriamas Etikos komisijos pirmininkas, kurio kandidatūrą, pagal Vietos savivaldos įstatymą, jeigu yra paskelbta savivaldybės tarybos opozicija, teikia meras savivaldybės tarybos opozicijos rašytiniu siūlymu, pasirašytu daugiau kaip pusės visų savivaldybės tarybos opozicijos narių, iš Etikos komisijos narių. Panevėžio miesto savivaldybė nurodė, kad Vietos savivaldos įstatyme nustatyta Etikos komisija sudaryta laikantis nustatytos tvarkos, tačiau mero teiktai opozicijos pasiūlytai komisijos pirmininko kandidatūrai savivaldybės taryba nepritarė dviejuose posėdžiuose. Tokios ar panašios situacijos yra gan dažnos (šiuo metu analogiška situacija susiklostė Širvintų rajono savivaldybėje), kuomet **dėl Vietos savivaldos įstatyme nustatytų terminų nesilaikymo atsiranda pagrindas laikinai įvesti tiesioginį valdymą savivaldybės**

teritorijoje. Manome, kad **tiesioginio valdymo įvedimas turi būti kraštutinė priemonė,** taikoma, kuomet savivaldybė nebegali tinkamai atlikti priskirtų funkcijų, **todėl reikalingas teisinio reglamentavimo tobulinimas.** Vidaus reikalų ministerijai jau yra pavesta peržiūrėti esamą laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įvedimo teisinį reglamentavimą ir iki 2020 m. vasario 1 d. pateikti Vyriausybei Laikino tiesioginio valdymo savivaldybės teritorijoje įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, todėl **siūlome įvertinti ir Vietos savivaldos įstatymo tobulinimą,** pavyzdžiui, nustatant ilgesnį terminą politinio sutarimo paieškoms skiriant komisijų pirmininkus ar keičiant komisijų pirmininkų skyrimo procedūrą ar kt., ir įtraukti pakeitimus į Vidaus reikalų ministerijos planuojamą artimiausiu metu Vyriausybei pateikti Vietos savivaldos įstatymo pakeitimo projektą.

Siūlome projektą svarstyti Vyriausybės pasitarime.

Patarėja

Aušra Balčiūnaitytė